

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om byggande av bredband ändras. Syftet är att få lagen att svara mot de ändrade kraven i den allmänna gruppundantagsförordningen.

Lagen föreslås bli ändrad så att stödprogrammet i fortsättningen endast gäller stödjande av avancerade, fasta kommunikationsförbindelser. Till den allmänna gruppundantagsförordningens bestämmelser om stödjande av bredbandsinfrastruktur har fogats egna villkor för stödjande av fasta och trådlösa bredband. Enligt villkoren för stödjande av trådlösa bredband återstår det i Finland inga stödberättigade områden för 5G-nät på grund av att 4G-näten har så omfattande täckning. Således ska stödprogrammet i fortsättningen riktas endast till stödjande av fasta förbindelser. Det föreslås att lagens rubrik ändras till lag om stöd för byggande av fast bredband eftersom avsikten är att ändra lagens tillämpningsområde.

Till lagen fogas dessutom mer detaljerade bestämmelser än tidigare om bland annat kartläggning av planerade projektområden, om offentligt samråd och om bedömning av konkurrens effekterna. Bestämmelserna preciserar innehållet i och sätten att genomföra åtgärderna i fråga. Det föreslås också preciseringar och ändringar i bestämmelserna om stödberättigande kostnader för bredbandsprojekt och om kriterierna för beviljande av stöd. De nya bestämmelserna medför dock inga betydande ändringar i nuvarande praxis.

För stödprogrammet föreslås ett anslag på 15 miljoner euro för 2022. Avsikten är att cirka 30 000 nya hushåll ska få tillgång till snabba bredbandsförbindelser med hjälp av stödet.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 3 februari 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	4
3 Nuläge och bedömning av nuläget	5
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
5 Alternativa handlingsvägar och deras konsekvenser	10
5.1 Notifiering om stödprogrammet till kommissionen	10
5.2 Ändring av kommunens betalningsandelar	10
6 Remissvar	11
7 Specialmotivering	13
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	18
9 Ikraftträdande	18
10 Förhållande till budgetpropositionen	18
LAGFÖRSLAG	20
Lag om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband	20
BILAGOR	24
PARALLELLTEXT	24
Lag om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband	24
FÖRORDNINGSUTKAST	30
Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om kommunens betalningsandel och minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse i bredbandsprojekt	30

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I Finland har byggandet av bredband understötts med statligt stöd med sammanlagt över 70 miljoner euro åren 2010–2019. Stödprogrammet förlängdes i början av 2021 i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering. För det nya stödprogrammet stiftades en lag om stöd för byggande av bredband (1262/2020, nedan lagen om bredbandsstöd), som trädde i kraft den 1 januari 2021.

Stödprogrammet för bredband främjar målet i kommunikationsministeriets strategi för digital infrastruktur, enligt vilket alla hushåll ska 2025 ha möjlighet att använda förbindelser på minst 100 Mbit/s, vars hastighet ska gå att höja till en gigabit per sekund. I regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering har man förbundit sig till målet. Enligt regeringsprogrammet byggs snabba förbindelser i första hand på marknadsvillkor och först i andra hand med hjälp av offentlig finansiering. Stödprogrammet för bredband är avsett för områden där snabba förbindelser inte byggs på marknadsvillkor före 2025.

På stödprogrammet för bredband tillämpas kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden i enlighet med artiklarna 107 och 108 i fördraget (den allmänna gruppundantagsförordningen), där det bland annat finns bestämmelser om förutsättningarna för stöd till bredbandsinfrastruktur. Europeiska kommissionen har genom sin förordning (EU) 2021/1237¹, som trädde i kraft den 3 augusti 2021, gjort ändringar i den allmänna gruppundantagsförordningen. För att stödprogrammen fortfarande ska anses vara förenliga med EU:s regler om statligt stöd utan särskild notifikation till kommissionen, ska de stödprogram som godkändes under den tidigare förordningens giltighetstid få motsvara de ändrade reglerna inom sex månader från det att ändringarna har trätt i kraft. Således ska de ändringar som föranleds av gruppundantagsförordningen göras i den nationella lagen om bredbandsstöd och i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av den lagen.

1.2 Beredning

Beredningen av EU-rättsakten och Finlands ståndpunkt

I den allmänna gruppundantagsförordningen föreskrivs det om de förutsättningar under vilka medlemsstaterna kan ta i bruk statliga stödåtgärder utan kommissionens förhandsgodkännande, dvs. utan särskilt notifieringsförfarande. För att bland annat stödja en effektiv användning av faciliteten för återhämtning och resiliens, lade kommissionen den 21 december 2020 fram ett förslag genom vilket gruppundantagsförordningens tillämpningsområde utvidgades. Förslagen påverkade också villkoren för att stödja bredbandsinfrastrukturen.

¹ Kommissionens förordning (EU) 2021/1237 om ändring av förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1237&qid=1632307614084>

Statsrådet gav på förslag av kommissionen en U-skrivelse (U 8/2019 rd) i enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen (731/1999)². I skrivelsen förhöll sig statsrådet reserverat bland annat till den skärpta regleringen av bredbandsinfrastrukturen som föreslås i förslaget till förordning. För Finlands del tillåter förordningen i praktiken inte att 5G-nätet stöds, eftersom 4G-täckningen i Finland i praktiken täcker nästan hela befolkningen (99,9 procent). Enligt statsrådet borde utgångspunkten för regleringen ha varit att fastställa en minimiservicenivå i stället för en indelning enligt teknik, och förordningen borde möjliggöra byggande av nät i varje region med hjälp av den lämpligaste och mest kostnadseffektiva tekniken samt beakta att i och med den tekniska utvecklingen ökar också överföringshastigheterna inom olika tekniker.

Kommissionen har exklusiv behörighet när det gäller stödets förenlighet med den inre marknaden och den antog ändringsförordningen den 23 juli 2021.

Beredningen av propositionen

Regeringspropositionen har beretts vid kommunikationsministeriet. Förberedningen av regeringspropositionen inleddes i augusti och beslutet om författningsprojektet godkändes den 14 september 2021. De handlingar som hänför sig till beredningen och andra uppgifter om beredningens faser finns offentligt tillgängliga i statsrådets tjänst för projektinformation <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=LVM053:00/2021>. På grund av projektets brådskande beredningstidtabell ordnades inget diskussionsmöte om propositionen och remissbehandlingen var kortare än normalt från den 14 september till den 27 september 2021. Begäran om utlåtande publicerades i tjänsten utlåtande.fi och skickades till intressentgrupper. Sammanlagt 46 utlåtanden lämnades in. Utlåtandena finns offentligt tillgängliga i tjänsten utlåtande.fi och i statsrådets tjänst för projektinformation.

Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning (Kuthanek) behandlade propositionen den 6 oktober 2021. Propositionen delgavs företagsstödsdelegationen.

Propositionen har granskats vid justitieministeriets laggranskningsenhet.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Syftet med allmänna gruppundantagsförordningen är att förklara vissa kategorier av stöd förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Genom den ändring (EU) 2021/1237 av den allmänna gruppundantagsförordningen som ligger till grund för propositionen har kommissionen ytterligare utvidgat den allmänna gruppundantagsförordningens tillämpningsområde. Syftet med ändringsförordningen är bland annat att beakta konsekvenserna av covid-19-pandemin samt att säkerställa överensstämmelse med kommissionens allmänna politiska motåtgärder, särskilt åren 2020–2021. Syftet med rättsakten är bland annat att stödja vissa åtgärder som stöder den digitala övergången och som också är viktiga för återhämtningen efter coronaviruspandemin.

De ändringsbestämmelser som hänför sig till det nationella bredbandsprogrammet och som gäller stödjande av bredbandsinfrastrukturen finns i artiklarna 52 och 52a i förordningen.

Artikel 52 i förordningen innehåller bestämmelser om stöd till endast fasta bredbandsnät, inklusive villkor för bl.a. stödberättigande kostnader och om typer av investeringar samt om kartläggning för stödet och om offentligt samråd. I den artikeln föreskrivs det också om kravet på

² U-skrivelse U 8/2019 rd; https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Kirjelma/Documents/U_8+2019.pdf

att understödandet av nätet ska leda till en betydande förbättring, om villkoren för beviljande av stöd och om förfarandet för återvinning. Dessutom innehåller den artikeln bestämmelser om överlåtelse av nyttjanderätt.

I artikel 52a föreskrivs det om stöd till 4G- och 5G-mobiltelenät. Artikel 52a innehåller bestämmelser såväl om stödberättigande kostnader som om investeringsbara områden och om villkoren för det projekt som beviljas understöd. 5G-investeringar ska göras i områden där näten kan tillhandahålla högst 3G-mobiltelefonitjänster och där det inte finns några mobilnät för 4G eller 5G. Dessutom föreskrivs det i artikel 52a bl.a. om kartläggning och offentligt samråd. I artikel 52a föreskrivs det också om skyldigheter att bevilja nyttjanderätt och om villkoren för beviljande av stöd samt om villkoren för användning av offentligt finansierade 4G- eller 5G-nät för tillhandahållande av fasta trådlösa anslutningstjänster.

Utöver dessa artiklar gäller artiklarna 52b och 52c stöd till bredbandsinfrastruktur. I de artiklarna föreskrivs det om stöd till infrastruktur inom ramen för instrumentet Fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility) samt om konnektivitetsvouchrar för konsumenter och små och medelstora företag.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

Lagen om bredbandsstöd trädde i kraft den 1 januari 2021. Lagen möjliggör stödjande av byggande av bredband med statliga medel och den innehåller bestämmelser om förutsättningarna för beviljande och utbetalning av stöd. För stödprogrammet har anvisats 5 miljoner euro i den nationella budgeten för 2021. Syftet är att cirka 10 000 nya hushåll ska få tillgång till snabba bredbandsförbindelser med hjälp av stödet. Dessutom har det i enlighet med Finlands plan ansöpts om 49,8 miljoner euro av EU:s återhämtningsinstrument för att komplettera programmet för stöd för bredband. Den finansiering som söks inom ramen för återhämtningsinstrumentet ska enligt planerna fördelas över flera år. I budgetpropositionen för 2022 föreslås för stödprogrammet sammanlagt 15 miljoner euro. Det slutliga stödbeloppet kommer att uppskattas 2022 också med beaktande av en uppskattning av i vilken omfattning stödet kommer att användas inom den tidtabell som fastställts för finansieringen från återhämtningsinstrumentet.

Utöver det nationella stödprogrammet för bredband stöds i Finland byggnaden av bredband också från EU:s jordbruksfond. Med den finansieringen stöds lokala bredbandsinvesteringar, dvs. så kallade bynätsprojekt. Jordbruksfondsprojekten får 16 miljoner euro i finansiering genom EU:s återhämtningsinstrument. De olika bredbandsprogrammen kompletterar varandra och utnyttjandet av dem koordineras nationellt i samarbete med stödmyndigheterna. Särskilt när det gäller återhämtningsfinansieringen stärks koordineringen av stödåtgärderna och samordningen av finansieringen.

Enligt artikel 3 i den allmänna gruppundantagsförordningen ska stödordningar, individuellt stöd som beviljas enligt stödordningar och stöd för särskilda ändamål anses vara förenliga med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.2 eller 107.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och ska undantas från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 i det fördraget under förutsättning att sådant stöd uppfyller samtliga villkor i kapitel I i den allmänna gruppundantagsförordningen och de särskilda villkor för den relevanta stödkategorin som anges i kapitel III i den förordningen.

Den gällande lagen om bredbandsstöd bereddes så att den uppfyllde villkoren i den allmänna gruppundantagsförordning som gällde under beredningsskedet. Nu föreslås det att det i lagen görs endast sådana nödvändiga ändringar som beror på ändringarna i den allmänna gruppundantagsförordningen.

Ändringarna i kapitel I i den allmänna gruppundantagsförordningen föranleder inga betydande ändringsbehov i lagen om bredbandsstöd. Definitionen av hushåll och lokaler inom täckningsområdet enligt artikel 2.139a i förordningen ska tas in i lagen, eftersom den påverkar omfattningen av de nät som ska beaktas vid kartläggningen av projektområdet och bedömningen av konkurrenseffekterna. Också definitionen av socioekonomiska drivkrafter i artikel 2.139b ska tas in i lagen, eftersom den påverkar stödberättigandet för det nät som ska byggas. Dessutom har begränsningen av förordningens tillämpningsområde i fråga om bredbandsprojekt som överstiger vissa totala kostnader och som anges i artikel 4.1 y ändrats. I stället för de tidigare totala kostnaderna på 70 miljoner euro ska förordningen i fortsättningen inte tillämpas på stöd för fasta bredbandsnät, om projektets totala kostnader överstiger 100 miljoner euro. Det tröskelvärde som föreskrivs i 10 § 6 mom. i lagen om bredbandsstöd ska således höjas på motsvarande sätt. Dessutom har det till bestämmelsen om kumulering av stöd i artikel 8.3 b i den allmänna gruppundantagsförordningen fogats ett undantag som gäller stöd från InvestEU-fonden enligt kapitel III avsnitt 16 i förordningen. Bestämmelser om kumulering av stöd finns i 9 § i den gällande lagen om bredbandsstöd. Det föreslås att till den paragrafen fogas ett undantag som gäller stöd från InvestEU-fonden.

Bestämmelser om särskilda villkor för offentligt stöd till fasta bredbandsnät finns i artikel 52 i den allmänna gruppundantagsförordningen. Bestämmelser om villkoren för stöd till trådlösa bredbandsnät finns i artikel 52a i förordningen, enligt vilken 5G-nät inte får stödjas i områden där det redan finns 4G- eller 5G-nät. I Finland täcker täckningen av 4G-näten 99,9 procent av befolkningen, och därför kan stödet i Finland i fortsättningen riktas endast till fasta förbindelser. Förordningens nya separata krav på stöd för fasta och trådlösa nät förutsätter ändringar i den teknikneutrala regleringen i lagen om bredbandsstöd.

I artikel 52.2 i den allmänna gruppundantagsförordningen föreskrivs det om stödberättigande kostnader och om fastställande av stödets maximibelopp antingen genom ett konkurrensutsatt urvalsförfarande eller utan ett konkurrensutsatt urvalsförfarande. Enligt lagen om bredbandsstöd väljs stödmottagaren alltid genom ett konkurrensutsatt urvalsförfarande, så även stödets maximibelopp fastställs också i fortsättningen genom konkurrensutsättning.

I och med ändringen av förordningen är det i fortsättningen möjligt att stödja inte bara byggkostnaderna för bredbandsnätet utan också kostnaderna för underhåll och drift av nätet. Enligt lagen om bredbandsstöd är endast kostnader för byggande av nät stödberättigande, alltså är exempelvis kostnader för underhåll och hyra inte stödberättigande. Till denna del föreslås det inte att stödberättigandet för nät ska utvidgas, eftersom det är svårt att på förhand uppskatta kostnaderna för nätets drift och underhåll och övervakning av kostnaderna i efterhand skulle belasta både stödmottagaren och stödmyndigheten i onödan efter det att stödet har betalats ut. Att på förhand betala kostnaderna för nätets drift och underhåll för en mycket lång tid kan också leda till att stödet återkrävs ännu en lång tid efter det att nätet tagits i bruk. Också ett alternativt förfarande där verksamhets- och underhållskostnaderna skulle betalas enligt de faktiska kostnaderna t.ex. årligen, kunde medföra en onödig administrativ börda och dessutom skulle man bli tvungen att i lång tid binda det disponibla anslaget för potentiella framtida kostnader. Då kunde det inte beviljas lika mycket stöd för byggande av nätet, och det skulle vara svårare att uppnå de mål som ställts för stödprogrammet. Således är det ändamålsenligt att fortfarande stödja kostnaderna för byggandet av nätet, varvid också betalnings- och tillsynsprocesserna för stödet kan hållas smidigare.

I artikel 52.3 a–c föreskrivs det om alternativa stödberättigande investeringar. Leden a och b gäller utbyggnaden av bredbandsförbindelser för att ansluta hushåll och socioekonomiska drivkrafter. Led a gäller stödjande av långsammare nät som möjliggör en nedladdningshastighet på

minst 30 megabit per sekund och led b gäller stödjande av snabba nät som möjliggör en nedladdningshastighet på minst 300 megabit per sekund och en uppladdningshastighet på 100 megabit per sekund. Led c gäller stöd till höghastighetsnät som är avsedda endast för socioekonomiska drivkrafter och som möjliggör en nedladdningshastighet på minst en gigabit per sekund. Lagen om bredbandsstöd är avsedd för byggande av snabba (minst 100 Mbit/s) förbindelser för hushåll samt för företag och driftställen inom den offentliga förvaltningen, varför led b i förordningen i fortsättningen ska tillämpas på den. Detta påverkar minimihastigheterna för de stödbemyndigande förbindelser som regleras i statsrådets förordning. Dessutom bör nedladdningshastigheten för befintliga och planerade nät som ska beaktas vid bedömningen av konkurrenseffekterna fogas till lagen. Den tidsperiod inom vilken de nät som planerats för området ska beaktas ger också ny flexibilitet utöver den tidigare treårsperioden. I fortsättningen kan tidsperioden bättre bindas till tidtabellen för den planerade stödåtgärden.

I artikel 52.4 i förordningen finns mer detaljerade bestämmelser än tidigare om kraven på kartläggning av projektområdet och om offentligt samråd. Skyldigheten att göra en kartläggning och genomföra offentligt samråd finns i 4 § i den gällande lagen, där det dock inte föreskrivs om de innehållsmässiga kraven på åtgärderna på motsvarande sätt som i de nya bestämmelserna i den allmänna gruppundantagsförordningen. Således bör lagens krav preciseras.

Enligt artikel 52.5 i förordningen ska det understödda projektet leda till en betydande förbättring jämfört med befintliga nät och planerade nät. Bestämmelsen är ny och därför bör kravet tas in i den nationella lagstiftningen.

I artikel 52.6 a och b föreskrivs det om närmare förfaranden som ska iaktas när stöd beviljas på grundval av ett konkurrensutsatt urvalsförfarande (led a) eller utan ett konkurrensutsatt urvalsförfarande (led b). Inom ramen för det nationella stödprogrammet väljs stödmottagaren ut genom konkurrensutsättning och punkt 6 a ska därför tillämpas. I lagen om bredbandsstöd finns redan nu bestämmelser om ett öppet, objektivt och icke-diskriminerande urvalsförfarande, om de urvalskriterier som ska iaktas vid förfarandet samt om urvalskriterierna för stödmottagare. Bestämmelserna motsvarar också den nya bestämmelsen i den allmänna gruppundantagsförordningen.

I artikel 52.7 i den förordningen föreskrivs det om stödmottagarens skyldighet att erbjuda andra teleföretag bredast möjliga aktiva och passiva tillträde i grossistledet av det subventionerade nätet. Bestämmelserna i förordningen har utvidgats och preciserats något jämfört med tidigare. Exempelvis rätten till tillträde i grossistledet får i fortsättningen inte begränsas förutom i fråga om master och kabelkanaler också i fråga om annan passiv infrastruktur. Samma villkor i fråga om nyttjanderätt ska tillämpas också på de delar nätet som understöds där befintliga infrastrukturer har använts. De stödda kabelkanalerna har tidigare behövt vara tillräckligt störa för att möjliggöra flera nät, men nu har kravet preciserats så att det gäller tre nät och olika nättopologier. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak de skyldigheter som föreskrivs i 10 och 14 § i lagen om bredbandsstöd, men det föreslås att ovan nämnda tillägg görs också i den nationella lagen.

I artikel 52.8 föreskrivs det om priset för tillträde i grossistledet. Regleringen har preciserats jämfört med tidigare, och priset ska i fortsättningen baseras på något av de tre riktmärken som anges i förordningen. I 10 § i lagen om bredbandsstöd föreskrivs det om skyldigheten att överlåta nyttjanderätt till andra teleföretag till ett skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor. Detta krav bör preciseras i enlighet med bestämmelserna i förordningen genom att jämförelsetal (riktmärken) för priset tas in också i den nationella lagen.

I artikel 52.9 i förordningen föreskrivs det om medlemsstaternas skyldighet att införa en mekanism för övervakning och återvinning, om det stödbelopp som beviljats för projektet överstiger

10 miljoner euro. Bestämmelsen har inte ändrats jämfört med tidigare och den föranleder inga ändringar i den nationella lagstiftningen. Bestämmelser om förfarandet vid återkrav finns i 16 § i lagen om stöd för bredband.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Stödprogrammet ska fortsättningsvis inriktas på att stödja snabba bredbandsförbindelser i områden där näten inte byggs på marknadsvillkor. Med snabb bredbandsförbindelse avses dock i fortsättningen endast fasta förbindelser. Bestämmelser om minimihastigheten för en stödberättigande förbindelse finns i statsrådets förordning, och de hastighetskrav som anges i förordningen ändras också så att de motsvarar kraven i den allmänna gruppundantagsförordningen.

Det föreslås att det till lagen fogas mer detaljerade bestämmelser än tidigare om kartläggning och offentligt samråd i anslutning till marknadsanalysen av bredbandsprojekt. För de nät som ska beaktas vid kartläggningen ställs ett hastighetskrav enligt vilket endast nät som på ett tillförlitligt sätt tillhandahåller en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund ska beaktas. Tidigare har man i kartläggningen beaktat nät som motsvarar de stödberättigade näten, dvs. också överföringshastigheterna för förbindelserna har beaktats. Dessutom ska det i lagen tas in en ny bestämmelse om noggrannhetsnivån för genomförandet av kartläggningen. Bestämmelsen motsvarar dock i huvudsak det nuvarande sättet att genomföra kartläggningen.

Bestämmelserna om offentligt samråd preciseras genom att det till lagen fogas bestämmelser om det offentliga samrådets längd och genomförande. De nya bestämmelserna motsvarar nuvarande praxis i fråga om offentligt samråd. Dessutom föreskrivs det noggrannare än tidigare om hurdana befintliga och planerade nät teleoperatörerna ska meddela i samband med samrådet. Den tidsperiod för vilken planer begärs kan till skillnad från tidigare vara också kortare än eller längre än tre år, om det har fastställts ett sådan särskild tidsfrist för ibruktandet av det nät som stöds.

Stödmottagaren är med stöd av lagen skyldig att överlåta nyttjanderätten till ett nät som byggs med hjälp av stödet till andra teleföretag till ett skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor. Det föreslås att närmare bestämmelser än tidigare ska utfärdas om fastställandet av priset på grossistprodukter så att det i lagen räknas upp tre alternativa jämförelsepriser som priset på nyttjanderätten i fortsättningen ska grunda sig på.

I förutsättningarna för beviljande av stöd görs små preciseringar och ändringar som inte påverkar nuläget i någon betydande grad. Till den bedömning av konkurrenseffekterna som ingår i förutsättningarna för beviljande av stöd fogas sådana ändringar beträffande kvaliteten på de nät som ska beaktas, som motsvarar den kartläggning och det offentliga samråd som nämns ovan. Dessutom fogas ett nytt villkor om att det nät som får stöd ska leda till en betydande förbättring jämfört med befintliga nätet och planerade nät. Detta villkor uppfylls i regel redan genom de krav på minimihastighet som ställs på det stödberättigade nätet samt genom en bedömning av konkurrenseffekterna.

I bestämmelserna om stödberättigande kostnader görs en precisering enligt vilken stödberättigande är kostnaderna för byggande av anslutningar som levereras till användarens boningsort och den plats där den socioekonomiska drivkraften är placerad. Dessutom föreslås det att en definition av socioekonomisk drivkraft fogas till lagen.

Det föreslås att lagens rubrik ändras eftersom avsikten är att ändra lagens tillämpningsområde.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Det föreslås att stödet i fortsättningen endast ska riktas till att stödja avancerade, fasta kommunikationsförbindelser, vilket bättre än tidigare säkerställer att förbindelserna är långvariga och också svarar mot framtida behov av teknisk utveckling. Fasta förbindelser kan, oberoende av yttre omständigheter, ge alla användare en tillförlitlig och jämn överföringshastighet. För närvarande genomförs största delen av de fasta kommunikationsförbindelserna med optisk fiber, vilket tekniskt möjliggör en höjning av uppladdnings- och sändningshastigheten till minst en gigabit per sekund. Detta stöder också kommissionens och Finlands mål om att alla hushåll ska 2025 ha möjlighet att använda förbindelser på minst 100 Mbit/s, vars hastighet ska gå att höja till en gigabit per sekund.

Däremot kan det att det är möjligt att bygga nät endast med fast teknik i någon mån öka kostnaderna för byggandet av nätet jämfört med det att också fasta trådlösa förbindelser skulle vara stödberättigande. Ändringen kan också minska de större teleoperatörernas intresse för stödet, vilket kan något fördröja användningen av stödet och byggandet av kommunikationsnät med stöd. Under den tid som den gällande lagen om bredbandstöd har varit i kraft har man ännu inte hunnit konkurrensutsätta projektområden, varför det ännu inte finns några erfarenheter av genomförandet av projekt med hjälp av fast trådlös teknik. Således kan man inte på basis av den information som fås från stödprogrammet bedöma hur betydande konsekvenser ändringen har för de projekt som genomförs.

De närmare bestämmelserna om kartläggning av det planerade projektområdet, om offentligt hörande och om bedömning av konkurrenseksekvenserna förtydligar särskilt det hurdana investeringsplaner som kan beaktas vid bedömningen av om det ska byggas snabba förbindelser på marknadsvillkor på området under den tidsperiod som planerats för stödåtgärden. Syftet är att förhindra situationer där mycket preliminära intresseanmälningar hindrar en stödåtgärd på området, men där det i slutändan inte heller genomförs något kommersiellt nätverk. Ändringarna effektiviserar det övergripande utnyttjandet av stödprogrammet och främjar därigenom byggandet av kommunikationsnät. Genom exakt reglering säkerställs det dock också att stödåtgärderna inte stör de kommersiella projekt som verkligen har planerats och kommer att genomföras.

För stödprogrammet för bredband föreslås ett anslag på 15 miljoner euro i budgetpropositionen för 2022. Med det föreslagna stödbeloppet kommer uppskattningsvis cirka 30 000 nya hushåll att få tillgång till det snabba bredbandet. Uppskattningen baserar sig på hur många nya hushåll som fick tillgång till snabba fasta förbindelser genom det tidigare stödprogrammet Snabbt bredband. Enligt uppgifterna från det tidigare programmet får uppskattningsvis cirka 130 000 nya hushåll tillgång till snabba bredbandsförbindelser med ett stöd på cirka 66 miljoner euro. Detta innebär cirka 2 000 hushåll per en miljon euro i statligt stöd. Med motsvarande proportioner skulle femton miljoner euro i stöd ge ca 30 000 nya hushåll tillgång till snabba förbindelser. Kalkylen beskriver det statliga stödets sporrande effekt på byggandet av näten, men den beskriver inte de totala kostnaderna för byggandet av näten. Det statliga stödets andel av projekten har varit 33–58 procent av de stödberättigande kostnaderna, och dessutom har näten finansierats med stöd från kommunerna och med företagens egen finansieringsandel. Dessutom bör det beaktas att tillgången till en snabb bredbandsförbindelse inte innebär att alla hushåll i området köper anslutningen åtminstone genast i det skedet när nätet byggs.

Propositionen gäller kommuner som är villiga att stödja det bredbandsnät som byggs på deras område och som har möjlighet att delta ekonomiskt i kommunens betalningsandel för projektet. Lagförslaget medför därmed inga obligatoriska utgifter för kommunerna. Kommunerna ska betala sammanlagt 2,1–15 miljoner euro mot det i statsbudgeten föreslagna anslaget på 15 miljoner

euro, beroende på hur projekten fördelar sig på kommunernas olika betalningsklasser. Utöver sina lagstadgade betalningsandelar har kommunerna möjlighet att stödja projekt också med extra stöd upp till den stödnivå som föreskrivs i lagen. Det är dock omöjligt att på förhand bedöma storleken på och omfattningen av ett sådant eventuellt tilläggsstöd, eftersom beviljandet av tilläggsstöd delvis beror på den ekonomiska situationen för de företag som genomför projekten, på projektens ekonomiska lönsamhet samt på kommunernas beslut att stödja projekten med en extra andel.

Med stödet kan kommunernas livskraft och utvecklingsförmåga samt kommuninvånarnas möjligheter att utnyttja digitala tjänster som ständigt utvecklas främjas också i sådana områden där snabba förbindelser inte byggs på marknadsvillkor. Stödprogrammets konsekvenser har bedömts närmare i regeringens proposition RP 221/2020 rd.

5 Alternativa handlingsvägar och deras konsekvenser

5.1 Notifiering om stödprogrammet till kommissionen

De nationella programmen för statligt stöd ska alltid uppfylla villkoren enligt EU:s regler om statligt stöd. Genom att tillämpa den allmänna gruppundantagsförordningen kan man försäkra sig om att programmet uppfyller de krav som ställs och att det kan följas utan särskild notifikation till kommissionen. Ett annat alternativ skulle vara att avvika från villkoren i den allmänna gruppundantagsförordningen och att notifiera kommissionen om programmet. Också då ska man försäkra sig om att det nationella stödprogrammet är förenligt med EU:s regler om statligt stöd. Det kunde vara möjligt att få ett visst spelrum i stödprogrammet jämfört med villkoren i den allmänna gruppundantagsförordningen, men möjligheten till flexibilitet är sannolikt inte särskilt stor med tanke på EU:s ambitiösa mål för utvecklingen av kommunikationsnäten och den noggranna bedömningen av konkurrenseffekterna. Det är därför osannolikt att t.ex. 5G-nät åtminstone i stor utsträckning kunde stödjas i ett område där det redan finns 4G-nät. Notifiering skulle vara en långsammare process och skulle innebära en risk för att kommissionen inte till alla delar godkänner de föreslagna reglerna för stödprogrammet. Således skulle man behöva avbryta stödprogrammet under beredningsprocessen, eftersom det nuvarande stödprogrammet inte längre kan tillämpas med nuvarande bestämmelser från och med den 3 februari 2022. Ett sådant förfarande skulle i onödan fördröja utnyttjandet av det nationella stödet och finansieringen från EU:s återhämtningspaket, vilket kunde inverka på uppnåendet av de mål som ställts för finansiering från EU:s återhämtningsinstrument enligt den eftersträlvade tidtabellen.

Dessutom bör det beaktas att det nationellt redan i ansökningsskedet för finansieringen för återhämtning har fastställts att finansieringen ska riktas till förbindelser som kan erbjuda överföringshastigheter på minst 100/100 megabit per sekund. Enligt de uppgifter som fåtts i beredningsskedet av den gällande lagen är det i vilket fall som helst mycket osannolikt att sådana hastigheter förverkligas i glesbygden genom fasta trådlösa förbindelser i 5G-nätet ännu under de kommande två åren då återhämtningsfinansieringen ska beviljas.

5.2 Ändring av kommunens betalningsandelar

Under beredningen av den gällande lagen inkom det många utlåtanden särskilt om kommunens betalningsandelar enligt stödprogrammet. I flera utlåtanden önskades det att kommunens betalningsandelar slopas helt eller åtminstone minskas från den nuvarande nivån. Också i riksdagens svar (RSv 195/2020 rd) konstaterades det att riksdagen förutsätter att statsrådet noga följer upp hur målen med lagen nås, och i synnerhet att kommunernas betalningsandelar inte blir oskäligen, och i förekommande fall vidtar åtgärder för att ändra lagen och förordningen.

Det gällande stödprogrammet inleddes de facto i mitten av mars 2021 när statsrådets förordning om kommunens betalningsandel och minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse i bredbandsprojekt (203/2021) trädde i kraft. Före den egentliga ansökningsfasen för stödet ska befintliga och planerade nätverk kartläggas och stödets konsekvenser för konkurrensen i varje område bedömas. Processen tar tid och därför har man ännu inte hunnit inleda konkurrensutsättningen inom ett enda projektområde under den nuvarande lagstiftningen. Således har man ännu inte fått några praktiska erfarenheter som grund för bedömningen av hur målen enligt den gällande lagen har nåtts och av hur skäliga kommunens betalningsandelar är. Slopandet av kommunens betalningsandel har bedömts redan i regeringens proposition RP 221/2020 rd, då man redan hade tillgång till erfarenheterna från det tidigare stödprogrammet och kommunens betalningsandelar. Jämfört med den tidigare bedömningen har situationen inte förändrats annat än att utöver den nationella budgeten har finansiering för stödprogrammet sökts ur EU:s återhämtningsinstrument. Slopandet av kommunens betalningsandel kunde öka intresset för stödet och göra det möjligt att genomföra bredbandsprojekt också i sådana kommuner som av ekonomiska orsaker inte kan eller vill delta i kostnaderna för projektet. Däremot skulle det statliga stödets andel i projekten i sådana fall behöva höjas, varvid man med samma belopp statligt stöd kunde bygga färre förbindelser än enligt modellen där kommunen deltar i kostnaderna med en egen andel. Den övergångsperiod på sex månader som hänför sig till ändringarna av den allmänna gruppundantagsförordningen ställer en mycket snäv tidtabell för beredningen av lagändringarna, varför det inte är ändamålsenligt att göra en djupare bedömning och beredning i fråga om kommunens betalningsandelar eller andra mer omfattande ändringar i samband med detta.

6 Remissvar

Sammanlagt 46 utlåtanden lämnades in under remissen. Propositionen fanns tillgänglig på webbplatsen utlatande.fi. Alla intresserade hade därmed möjlighet att yttra sig om utkastet. De inkomna utlåtandena finns offentligt tillgängliga i utlåtandetjänsten och i statsrådets tjänst för projektinformation på adresserna

<https://lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=ae5f4a4a-c58c-45c4-a4dc-85860d73ab69> och <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=LVM053:00/2021>.

I detta kapitel presenteras de viktigaste synpunkterna och de synpunkter som upprepas i flera utlåtanden. En mer detaljerad sammanfattning av utlåtandena finns i statsrådets tjänst för projektinformation.

Stödprogrammets mål och syfte understöddes allmänt. I yttrandena ansågs det att alla medborgare, företag och aktörer inom den offentliga förvaltningen bör ha möjlighet till snabba kommunikationsförbindelser, vars betydelse har ökat i takt med att de elektroniska tjänsterna utvecklas och distansarbetet och också mer allmänt användningen av digitala tjänster blivit vanligare.

I de flesta utlåtanden ansågs det vara motiverat att stödet i fortsättningen riktas endast till fasta förbindelser. I flera utlåtanden understöddes också det att programmet bättre ska följa de mål i fråga om bredband som ställts av EU och Finland, eftersom överföringshastigheterna i fasta nät kan höjas till en hastighet på en gigabit per sekund.

Dock framfördes i några utlåtanden starkt också 5G-nätens betydelse för utvecklingen av kommunikationsförbindelserna och det ansågs att stödprogrammet fortfarande bör vara teknikneutralt. Särskilt de större teleföretagen ansåg att man åtminstone borde ha försökt notifiera kommissionen om det gällande stödprogrammet, och att de ändrade reglerna i den allmänna gruppundantagsförordningen inte ska tillämpas på stödprogrammet. Flera landskapsförbund ansåg

däremot att stödjandet av 5G-nätet skulle vara värt att understöda på de villkor som förutsätts i den allmänna gruppundantagsförordningen, dvs. i områden där 4G-hörbarhet saknas eller där nätets prestanda ligger långt från de anmälda hastigheterna.

I några utlåtanden ansågs det att det att stödet endast riktas till fasta förbindelser kan minska teleföretagens intresse för att på marknadsvillkor bygga 5G-nät i sådana områden som kan bli föremål för offentligt stöd. Ett fast nät kan öka konkurrensen i området och samtidigt minska nyttjandegraden för trådlösa nät. Dock ansågs det i vissa utlåtanden också vara möjligt att byggandet av ett fast nät indirekt skulle främja utvidgningen av de trådlösa förbindelserna, eftersom de behöver ett fast stamnät för att fungera.

I flera utlåtanden ansågs de bestämmelser vara viktiga, genom vilka bestämmelserna om kartläggning av det planerade projektområdet, om offentligt hörande och om bedömning av konkurrens effekterna preciseras. Särskilt i fråga om investeringsplaner efterlystes en precisering av hurdana planer som ska beaktas vid bedömningen av byggnadsplaner på marknadsvillkor. Dessutom önskades större öppenhet i samrådsförfarandet i fråga om de anmälda uppgifterna och å andra sidan tillsyn över genomförandet av planerna. I flera utlåtanden ansågs det också vara viktigt att det säkerställs att programmet begränsas endast till områden där snabba förbindelser inte byggs på marknadsvillkor.

I många utlåtanden framfördes det att begreppen i 12 § 1 mom. 3 punkten, som gäller förbindelsernas stödberättigande, dvs. ”plats där en användare är bosatt” och ”plats där en socioekonomisk drivkraft är placerad”, ska preciseras. Dessutom önskades en precisering av definitionen av socioekonomisk drivkraft. I utlåtandena ansågs det att alla företag i området ska vara berättigade till stöd oberoende av i vilket skede av digitaliseringen de befinner sig. Dessutom betonades det att också förbindelser till fritidsbostäder även i fortsättningen ska vara stödberättigande.

I några utlåtanden föreslogs enstaka ändringar i paragraferna, exempelvis i fråga om definitionen av snabba bredbandsanslutningar, stödberättigade förbindelser och de hastigheter som de nät som ska beaktas i marknadsanalysen ska erbjuda.

I några utlåtanden efterlystes en precisering av den kalkyl över konsekvenserna av det anslag på 15 miljoner euro som presenterades i konsekvensbedömningen. Uppskattningen att 30 000 hushåll kommer att få tillgång till snabbt bredband ansågs realistisk med hänsyn till det stöd som beviljats tidigare år, kostnaderna för att bygga nät och de anslutningar som byggs.

I flera utlåtanden föreslogs det dessutom att kommunens obligatoriska betalningsandel ska slopas eller jämkas och att andelen statligt stöd ska ökas. I utlåtandena lyftes bland annat fram risken för att den finansiering som ansökts från EU:s återhämtningsinstrument inte fås beviljad inom den tidtabell som kommissionen fastställt, om inte kommunandelarna slopas. Slopandet av kommunens betalningsandel skulle främja efterfrågan på stödet och skulle försätta kommunerna i en jämlikare ställning med tanke på möjligheten att utnyttja stödprogrammet.

Utifrån remissvaren har särskilt propositionens motiveringar kompletterats och förtydligats. Specialmotiveringen har kompletterats i fråga om definitionen av snabb bredbandsanslutning i den föreslagna 3 § 1 mom. 2 punkten. I punkten redogörs det närmare för hur bedömningen av huruvida förbindelsen är avancerad och av jämn kvalitet ska göras. Även specialmotiveringen till den föreslagna 12 § har kompletterats i fråga om begreppen ”den plats där användaren är bosatt” och ”den plats där en socioekonomisk drivkraft är placerad” samt i anknytning till detta i fråga om begreppet ”utpräglat digitaliserade företag”. I fråga om dessa paragrafer framfördes i utlåtandena också vissa ändringsförslag, men oklarheterna i tolkningen ansågs bli åtgärdade

genom att motiveringen kompletterades. Andra föreslagna paragrafändringar har inte gjorts i propositionen, eftersom de inte motsvarade förutsättningarna enligt den allmänna gruppundantagsförordningen eller endast gällde den nationella regleringen, som inte avses bli ändrad i samband med de nu föreslagna bräds-kande ändringarna. Konsekvensbedömningen har kompletterats i fråga om konsekvenserna för kommunerna och innehållet i kalkylen över det föreslagna anslaget tillräcklighet har beskrivits noggrannare än tidigare.

De faktorer som påverkar bedömningen av möjligheten att notifiera om stödprogrammet och att ändra kommunens betalningsandel beskrivs närmare i 5 kap. i propositionen. Utöver de motiveringar som beskrivs ovan, har man inte heller notifierat kommissionen om stödprogrammet av den orsaken att det redan i ansöknings-skedet för EU:s återhämtningsfinansiering slogs fast nationellt, att finansieringen i fråga ska riktas till förbindelser som möjliggör en symmetrisk hastighet på minst 100 megabit per sekund. Enligt de uppgifter som fåtts i beredningsskedet av den gällande lagen och statsrådsförordningen om minimihastigheten för en stödberättigande förbindelse, är det i vilket fall som helst mycket osannolikt att sådana hastigheter förverkligas i glesbygden genom fasta trådlösa förbindelser i 5G-nätet ännu under de kommande två åren då återhämtningsfinansieringen ska beviljas. Notifieringsförfarandets längd skulle också fördröja utnyttjandet av stödprogrammet, vilket kunde påverka uppnåendet av de mål som uppställtts för finansieringen från EU:s återhämtningsinstrument inom den utsatta tiden.

Efter remissbehandlingen har det ansetts viktigt att till propositionen foga en bestämmelse som preciserar kartläggningen av projektområdet och där det definieras vilka hushåll och lokaler som kan anses befinna sig inom nätets täckningsområde (4 a § 3 mom.) samt en bestämmelse som preciserar prissättningen av grossistprodukter (10 a §). De föreslagna bestämmelserna motsvarar villkoren enligt den allmänna gruppundantagsförordningen. Dessutom föreslås det att lagens rubrik ändras, eftersom avsikten är att ändra lagens tillämpningsområde.

7 Specialmotivering

Det föreslås att rubriken för lagen om bredbandsstöd ändras. Den nya rubriken är *lag om stöd för byggande av fast bredband*. Tidigare har lagen varit teknikneutral och den har tillämpats på byggande av både fasta och trådlösa bredbandsnät. Enligt förslaget gäller lagen i fortsättningen endast stöd för byggande av fasta bredband.

3 §. *Definitioner*. Enligt 3 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen avses med snabb bredbandsförbindelse en förbindelse som kan erbjuda en avancerad anslutning av jämn kvalitet under normal högtrafik. Det föreslås att definitionen ändras så att förbindelser enligt definitionen i fortsättningen endast kan genomföras med hjälp av fast nätteknik. Det hur avancerad förbindelsen är och hur jämn kvalitet den har bedöms i princip på samma sätt som tidigare. Förbindelsen bör vara driftsäker och dess teknik bör räcka långt in i framtiden. Vilken typ av kommunikationstjänst som i varje enskilt fall kan anses vara avancerad förändras med tiden och i takt med att tekniken utvecklas. Vid bedömningen ska åtminstone de nedladdnings- och uppladdningshastigheter som förbindelsen erbjuder beaktas. Med det att förbindelsen är jämn avses att näten ska producera tjänster med mycket hög hastighet för varje abonnent, oberoende av hur många som samtidigt använder tjänsten. Eftersom definitionen i fortsättningen endast gäller fasta förbindelser kan en snabb bredbandsanslutning som avses i lagen i praktiken genomföras med nuvarande teknik antingen med kabelmodemnät eller fiberoptiskt nät. Minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse ska också i fortsättningen med stöd av 12 § 4 mom. regleras genom förordning av statsrådet.

Ändringen beror på en ändring av gruppundantagsförordningen, som tillämpas på stödordningen. I och med ändringen finns det olika förutsättningar för stöd-jande av fasta och trådlösa

nät i den förordningen. Enligt de villkor som ställts för stödjande av trådlösa nät kan t.ex. 5G-nät stödjas endast på ett område där det finns högst 3G-nät tillgängliga. I Finland täcker 4G-näten redan nästan 100 procent av hushållen, och därför kommer det knappt finnas kvar några stödberättigade områden för 5G-nät. Således bör det nationella stödprogrammet endast inriktas på byggande av fasta nät. Bestämmelser om villkoren för stöd till fasta nät finns i artikel 52 i gruppundantagsförordningen.

4 §. *Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys.* I det gällande 4 § 2 mom. föreskrivs det om offentligt samråd i anslutning till Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys. Det föreslås att momentet upphävs, eftersom det enligt förslaget i fortsättningen ska föreskrivas närmare om offentligt samråd i nya 4 b §.

I 3 mom. finns det bestämmelser om Transport- och kommunikationsverkets skyldighet att beakta resultaten av den kartläggning och prognos som avses i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) när verket uppgör marknadsanalysen. Den kartläggning som avses i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation används t.ex. i situationer där nya stödatgärder planeras inom en medlemsstats territorium. Det föreslås att till paragrafen fogas för tydlighetens skull en skyldighet för verket att också göra en separat kartläggning i fråga om offentligt stöd. Kartläggningen i fråga om offentligt stöd ska uppfylla kraven i denna lag. Transport- och kommunikationsverket har också hittills gjort en separat kartläggning i fråga om offentligt stöd, men det finns inga närmare bestämmelser om förutsättningarna för kartläggningen i lagen. Ändringen görs för att bestämmelserna i den föreslagna 4 a § tydligare ska kunna kombineras med kartläggningen vid processen för ansökan om statligt stöd.

4 a §. *Kartläggning i fråga om offentligt stöd.* Det föreslås att till lagen fogas en ny 4 a § med bestämmelser om de krav som gäller kartläggningar som används vid marknadsanalyser. Bestämmelsen motsvarar artikel 52.4 a i gruppundantagsförordningen.

I 1 mom. 1 punkten föreslås bestämmelser om de målområden som ska specificeras i kartläggningen och om de befintliga nät som ska beaktas i kartläggningen. Vid kartläggningen ska sådana nät beaktas som på ett tillförlitligt sätt kan erbjuda en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund. Med snabbhetens tillförlitlighet avses att förbindelsens hastighet inte i betydande grad varierar beroende på utomstående faktorer, såsom antalet samtidiga användare eller vädret.

I den föreslagna 1 mom. 2 punkten föreskrivs det om det tekniska sättet att genomföra kartläggningen. I fråga om fasta nät ska kartläggningen göras på adressnivå enligt de hushåll och lokaler som finns inom nätets täckningsområde. I fråga om fasta trådlösa accessnät kan kartläggningen alternativt göras också enligt rutor på högst 100 x 100 meter. Sättet att genomföra kartläggningen har inte tidigare reglerats i lagen, men kartläggningen har också hittills i praktiken gjorts på adressnivå för fasta nät. I fråga om trådlösa nät har kartläggningen gjorts enligt rutor på 250 x 250 meter, vilket innebär att kravet på noggrannhetsnivå skärps. Detta kräver betydande ändringar i Transport- och kommunikationsverkets system, bland annat på grund av ökad kapacitet och datorkapacitet. Ett alternativ skulle dock vara att genomföra kartläggningen på adressnivå också i fråga om fasta trådlösa nät.

I den föreslagna 2 mom. föreskrivs det om hurdana hushåll och lokaler som anses ligga inom täckningsområdet på det sätt som avses i 1 mom. 2 punkten. Objektet behöver inte vara anslutet till nätet för att det ska kunna anses ligga inom nätets täckningsområde. Det väsentliga är dock att ett hushåll eller en lokal kan anslutas till nätet på kort tid och med en för slutanvändaren normal anslutningsavgift. Den normala anslutningsavgiften får inte innehålla merkostnader och

den får inte vara högre än den genomsnittliga anslutningsavgiften för nät i Finland. Anslutningen av ett hushåll eller en lokal till nätet och aktiveringen av tjänsten ska kunna göras inom fyra veckor från begäran. Momentet motsvarar definitionen av passerade lokaler i artikel 2.139a i den allmänna gruppundantagsförordningen.

4 b §. *Offentligt samråd.* Det föreslås att till lagen fogas en ny 4 b § med bestämmelser om förutsättningarna för offentligt samråd i samband med marknadsanalysen. Bestämmelsen motsvarar artikel 52.4 b i gruppundantagsförordningen.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om sättet att genomföra det offentliga samrådet. Transport- och kommunikationsverket ska publicera uppgifter om det planerade bredbandsprojektet på sin webbplats. I samband med samrådet känner man i allmänhet till åtminstone det planerade projektområdet och tidtabellen för genomförandet av det planerade projektet. Samrådet ska pågå i minst 30 dagar. Transport- och kommunikationsverket har genomfört det offentliga samrådet på motsvarande sätt också tidigare, så bestämmelsen ändrar inte nuvarande praxis.

I det föreslagna 2 mom. föreslås det närmare bestämmelser om de uppgifter som teleföretagen ska lämna i samband med samråd. Teleföretagen ska vid samråd informera om sådana befintliga nät och trovärdiga planer på nät inom projektområdet som på ett tillförlitligt sätt kan erbjuda användaren uppladdningshastigheter på minst 100 megabit per sekund inom målområdet. Uppgifterna ska lämnas i enlighet med de villkor som gäller för den kartläggning som avses i 4 a §.

Ändringen preciserar för det första att det befintliga nätet ska kunna erbjuda den föreskrivna överföringshastigheten på ett tillförlitligt sätt. Produkter som uppfyller den föreskrivna hastigheten ska således genuint kunna erbjudas områdets användare och nätverkskapaciteten ska vara tillräcklig för ett täckande utbud av produkter. Således beaktas inte sådana nät som teoretiskt sett kan ge den föreskrivna hastigheten för ett begränsat antal kunder eller där överföringshastigheten kan variera avsevärt beroende på omständigheterna. Samma bedömning gäller planerade nät. För det andra hänvisas det i bestämmelsen till en trovärdig plan, vilket förutsätter att något slags konkreta åtgärder redan har vidtagits för planen. Planens trovärdighet kan bedömas t.ex. utifrån affärsplanen och bilagorna till den samt utifrån en detaljerad tidtabell för ibrukttagandet av nätet. Syftet med detta är att säkerställa att enbart inledande intresseanmälningar från en privat investerare inte ska kunna hindra stödåtgärder i områden där en kommersiell investering i slutändan inte skulle genomföras, eller åtminstone inte inom samma tid som stödåtgärden.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs det om den maximitidsfrist för planer för byggande av nät som ska beaktas vid det offentliga samrådet. Planerna ska beaktas för samma tid inom vilken det nät som beviljas understöd avses bli taget i bruk. Tidsfristen för ibrukttagandet av nätet får dock inte vara kortare än två år. Tidigare har nätplaner alltid beaktats i tre års tid, vilket innebär att bestämmelsen ger mer flexibilitet i samrådsförfarandet. Till exempel kan omfattningen av det planerade projektet inverka på tidtabellen för ibrukttagandet av projektet.

9 §. *Annat offentligt stöd.* Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om hur den eventuella InvestEU-finansiering som stödmottagaren får inverkar på det maximibelopp för stöd som anges i 1 mom. Enligt det föreslagna momentet ska finansiering som beviljats stödmottagaren med stöd från InvestEU-fonden inte beaktas vid beräkningen av det maximibelopp för offentligt stöd som avses i 1 mom., om finansieringen omfattas av de finansiella produkter som anges i avsnitt 16 i den allmänna gruppundantagsförordningen. Om stödmottagaren har fått finansiering för sitt projekt via InvestEU-fonden, beräknas det offentliga stödets maximibelopp genom att det nominella beloppet av den finansiering som beviljats med stöd från InvestEU-fonden dras av från projektets totala stödberättigande kostnader, varvid re-

sultatet blir de återstående stödberättigande totalkostnaderna. Stödets maximibelopp ska tillämpas på de stödberättigande totalkostnader som återstår efter avdraget. Bestämmelsen motsvarar artikel 8.3 b i den allmänna gruppundantagsförordningen, till vilken har fogats undantaget i fråga som gäller InvestEU-finansiering.

10 §. *Villkor för beviljande av stöd.* I paragrafen finns det bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd. I 1 och 3 mom. föreslås inga ändringar.

Enligt 2 mom. gäller de i 1 mom. 2 och 3 punkten angivna tiderna för överlåtande av nyttjanderätt och skyldigheten att offentliggöra uppgifter i samband med det, inte master, kabelkanaler eller annan fysisk infrastruktur som byggts med hjälp av stödet. Det föreslås att momentet ändras så att de ovan nämnda tiderna inte heller gäller annan fysisk infrastruktur. Ändringen motsvarar bestämmelsen i artikel 52.7 i gruppundantagsförordningen, enligt vilken tillträde i grossistledet till den fysiska infrastrukturen, inklusive kabelkanaler och master, inte ska vara tidsbegränsat. Dessutom föreslås det att till momentet fogas en bestämmelse som motsvarar artikel 52.7 i gruppundantagsförordningen, enligt vilken samma villkor i fråga om nyttjanderätt ska gälla för hela det nät som stöds, samt för de delar av nätet där befintliga infrastrukturer har använts.

Enligt 4 mom. ska de kabelkanaler som omfattas av stödet vara tillräckligt stora för flera kabelnät och nättopologier. Det föreslås att momentet ändras så att kabelkanalerna ska vara tillräckligt stora för minst tre nät och olika nättopologier. Ändringen baserar sig på den nya bestämmelsen i artikel 52.7 i gruppundantagsförordningen, där den krävda storleken på kabelkanaler har definierats noggrannare än tidigare. Ändringen av ordalydelsen från ”flera kabelnät” till ”tre nät” preciserar kravet, men i praktiken medför ändringen inte någon betydande förändring jämfört med den gällande regleringen.

I 5 mom. föreskrivs det om beaktande av bredbandsprojektets konsekvenser för konkurrensen vid beviljande av stöd. Enligt det gällande momentet kan stöd beviljas endast för områden som saknar snabba bredbandsförbindelser och där sådana sannolikt inte kommer att byggas på kommersiella villkor under de följande tre åren. Snabb bredbandsförbindelse har hänvisat till hastigheten hos en stödberättigande förbindelse, vilket innebär att endast nät som kan erbjuda åtminstone de minimihastigheter som krävs för en stödberättigad förbindelse har beaktats vid fastställandet av de stödberättigade områdena. Det föreslås att momentet ändras så att stöd kan beviljas endast för ett område som saknar nät som på ett tillförlitligt sätt kan tillhandahålla en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund. Sådana nät får inte heller på ett trovärdigt sätt vara planerade att bli tagna i bruk i området under de kommande tre åren eller inom samma tid som det nät som beviljas understöd. Kravet på att nätet på ett tillförlitligt sätt ska kunna tillhandahålla den föreskrivna hastigheten och nätplanernas trovärdighet bedöms på samma sätt som i samband med det offentliga samråd som avses i 4 b § 2 mom. Ändringen motsvarar bestämmelsen i artikel 52.3 b i direktivet.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 6 mom. som innehåller ett nytt krav enligt artikel 52.5 i gruppundantagsförordningen på en betydande förbättring av det stödberättigade nätet jämfört med befintliga eller trovärdiga planerade nät i området.

Enligt gruppundantagsförordningen är det fråga om en väsentlig förbättring, om den subventionerade åtgärden leder till att en betydande ny investering i bredbandsnätet görs och det subventionerade nätet skapar betydande ny kapacitet på marknaden när det gäller tillgången till internetanslutningstjänster via bredband och tjänsternas kapacitet, hastighet och konkurrens jämfört med de befintliga eller trovärdigt planerade näten. Till momentet fogas dessutom ett

krav som ingår i samma punkt i gruppundantagsförordningen, enligt vilket projektet ska innehålla betydande investeringar i passiv infrastruktur. Detta innebär att ett stödberättigande projekt inte kan begränsas enbart till investeringar som hänför sig till uppdatering av de aktiva komponenterna i nätet.

Det föreslås att nuvarande 10 § 6 mom. flyttas och blir ett nytt 7 mom. Det föreslås att det maximibelopp för de totala kostnaderna för ett stödberättigande bredbandsprojekt som nämns i momentet ändras från 70 miljoner euro till 100 miljoner euro. Ändringen motsvarar artikel 4.1 y i den allmänna gruppundantagsförordningen, som gäller tröskelvärden för anmälan, enligt vilken den allmänna gruppundantagsförordningen inte tillämpas på stöd till bredbandsinfrastrukturer vars totala kostnader överstiger 100 miljoner euro per projekt.

10 a §. *Prissättningen av grossistprodukter.* Det föreslås att till lagen fogas en ny 10 a § med bestämmelser om prissättningen av grossistprodukter i ett nät som byggs med hjälp av stödet. Paragrafen motsvarar kravet på priset för tillträde i grossistledet enligt artikel 52.8 i den allmänna gruppundantagsförordningen. Genom bestämmelsen preciseras kravet på skäligt pris enligt 10 § 1 mom. 2 punkten. Enligt paragrafen ska priset för nyttjanderätt i grossistledet basera sig på något av de tre nämnda jämförelsetalen. Jämförelsetalen anges i prioritetsordning, dvs. valet av jämförelsetal baserar sig på huruvida det finns uppgifter enligt de föregående punkterna tillgängliga.

12 §. *Stödberättigande kostnader.* Enligt den gällande 12 § 1 mom. 3 punkten är stödberättigande kostnader de kostnader som är nödvändiga för att inom ett projektområde tillhandahålla abonnemang på den plats där användaren är bosatt eller placerad. Det föreslås att punktens ordalydelse preciseras så att det talas om den plats där en användare är bosatt eller en socioekonomisk drivkraft är placerad. Med den plats där en användare är bosatt avses hushållens permanenta bostäder och fritidsbostäder, på samma sätt som tidigare. Den term som används för förbindelser för hushållen ändras inte och den tillämpas fortfarande oberoende av om det är fråga om en permanent bostad eller hushållets sekundära bostad eller fritidsbostad. Med en plats där en socioekonomisk drivkraft är placerad avses lokaler för sådana socioekonomiska drivkrafter som definieras i 12 § 2 mom. Ändringen beror på artikel 52.3 b i den allmänna gruppundantagsförordningen, enligt vilken en investering där ett fast bredbandsnät tas i bruk för att ansluta hushåll och socioekonomiska drivkrafter till nätet är stödberättigande.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. i vilket det föreskrivs om definitionen av socioekonomisk drivkraft. Enligt det föreslagna momentet är socioekonomiska drivkrafter för det första sammanslutningar som kan medföra betydande socioekonomiska fördelar för medborgare, företag och lokalsamhällen inom sitt influensområde. Den socioekonomiska nyttan kan vara direkt eller indirekt och den kan grunda sig på en sammanslutnings uppgift, karaktär eller geografiska läge. Som en sammanslutnings influensområde betraktas ett närområde som baserar sig på dess läge samt de områden som påverkas av sammanslutningen t.ex. genom tillhandahållande av tjänster. Sådana sammanslutningar som avses i definitionen är bl.a. myndigheter samt offentliga eller privata sammanslutningar som har getts i uppdrag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster eller sådana tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som avses i artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Socioekonomiska drivkrafter är för det andra utpräglat digitaliserade företag. Sådana företag är åtminstone företag vars verksamhet och utvecklingsmöjligheter kräver avancerade kommunikationsförbindelser. Med utpräglat digitaliserade företag avses också sådana företag som i framtiden behöver snabba förbindelser. I dagens samhälle kan man anse att i praktiken kommer alla företag att behöva avancerade kommunikationsförbindelser för att kunna fungera i en kommunikationsmiljö som ständigt utvecklas. Behovet av högklassiga kommunikationsförbindelser kan anknyta till företagets egentliga verksamhet, till tillhandahållandet av digitala tjänster eller t.ex. till marknadsföringen och andra

nödvändiga uppgifter inom företagsverksamheten. Behovet av fungerande digitala förbindelser kan anses vara särskilt viktigt för företagen på grund av de långa avstånden och den glesa bösättningen i Finland. Definitionen motsvarar definitionen av socioekonomiska drivkrafter i artikel 2.139 b i den allmänna gruppundantagsförordningen.

Paragrafens 2 mom. flyttas till ett nytt 3 mom., 3 mom. till ett nytt 4 mom., 4 mom. till ett nytt 5 mom. och 5 mom. till ett nytt 6 mom. I övrigt föreslås inga ändringar i momentens innehåll.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Den minimihastighet för stödberättigande bredbandsförbindelser som anges i artikel 52.3 b i den allmänna gruppundantagsförordningen ska införlivas i det nationella stödprogrammet genom ändringar av statsrådets förordning om kommunens betalningsandel och minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse i bredbandsprojekt. Ändringarna bereds samtidigt som lagändringarna.

9 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 3 februari 2022. Därtill föreslås det att på sådana bredbandsprojekt för vilka Transport- och kommunikationsverket har meddelat ett stödbeslut före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

10 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

11 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Enligt 18 § i grundlagen har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Stödet för byggande av bredband kan anses vara en betydande förmån med förmögenhetsvärde med tanke på idkande av näring. Det att stödet riktas enbart till nät som genomförs med fast nätteknik bör bedömas med tanke på näringsfriheten enligt grundlagen. Ändringen leder till att fasta trådlösa förbindelser som genomförts med 5G-nätets teknik inte kan få stöd i fortsättningen.

De nationella statliga stödåtgärderna är starkt knutna till Europeiska unionens regler om statligt stöd och till uppfyllandet av de krav som ställs i dem. I fördraget om Europeiska unionens funktionssätt föreskrivs det bland annat att stödåtgärder inte får snedvrida konkurrensen. Syftet med den allmänna gruppundantagsförordningen är att förklara vissa stödformer förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Genom att tillämpa den allmänna gruppundantagsförordningen på stödprogrammet kan man säkerställa att stödprogrammet uppfyller alla krav enligt EU:s regler om statligt stöd. Tillämpning av den allmänna gruppundantagsförordningen förutsätter dock att stödprogrammet uppfyller alla de krav som gäller en viss stödåtgärd. Följaktligen finns det ingen nationell prövningsrätt i fråga om iakttagandet av kraven.

Det att stödprogrammet i fortsättningen kan tillämpas enbart på fasta förbindelser beror på bestämmelsen i artikel 52a i den allmänna gruppundantagsförordningen, enligt vilken 5G-nät kan stödas endast på områden där det inte finns några 4G- eller 5G-nät. I Finland omfattar 4G-nätets täckningsområde 99,9 procent av befolkningen och därför finns det i praktiken inga stödberät-

tigade områden. En förutsättning för beviljande av statligt stöd är att stödet inte stör konkurrensen, vilket bedöms genom marknadsanalys. Således minimeras stödets verkningar på det kommersiella byggandet av bredband. Det att stödberättigande förbindelser i fortsättningen ska byggas med fast teknik inverkar i någon mån på teleföretagens möjligheter att påverka genomförandet av stödprojekten. Ändringen bedöms dock inte ha några omfattande konsekvenser för teleföretagens verksamhet, eftersom stödet riktas endast till områden där kommersiellt utbud av snabbt bredband saknas. Möjligheterna att med trådlös teknik genomföra sådana snabba förbindelser av jämn kvalitet som avses i lagen är också ännu begränsade.

Med stöd av vad som anförts ovan anser regeringen att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stöd för byggande av bredband (1262/2020) 4 § 2 mom.,
ändras lagens rubrik, 3 § 1 mom. 2 punkten, 4 § 3 mom. samt 10 och 12 §, och
fogas till lagen nya 4 a och 4 b §, till 9 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 10 a § som följer:

Lag

om stöd för byggande av fast bredband

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *snabb bredbandsförbindelse* en fast förbindelse som kan erbjuda en avancerad anslutning av jämn kvalitet under normal högtrafik,

4 §

Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys

Vid uppgörandet av marknadsanalysen ska Transport- och kommunikationsverket beakta resultaten av den geografiska kartläggning och den prognos som avses i 51 a § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) och därtill göra en separat kartläggning i fråga om offentligt stöd, vilken ska uppfylla de krav som föreskrivs i 4 a § i denna lag.

4 a §

Kartläggning i fråga om offentligt stöd

Den i 4 § 3 mom. avsedda kartläggningen i fråga om offentligt stöd som används vid marknadsanalysen ska uppfylla följande krav:

1) i kartläggningen ska specificeras de geografiska målområden som det offentliga stödet är avsett att täcka och i den ska beaktas alla befintliga offentliga och privata nät som på ett tillförlitligt sätt kan tillhandahålla dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund,

2) kartläggningen ska

a) i fråga om fasta nät göras på adressnivå enligt de hushåll och lokaler som finns inom nätets täckningsområde,

b) i fråga om fasta trådlösa accessnät göras på adressnivå enligt de hushåll och lokaler som finns inom nätets täckningsområde eller enligt rutor på högst 100 x 100 meter.

De i 1 mom. 2 punkten avsedda hushållen och lokalerna anses befinna sig inom nätets täckningsområde om de redan har anslutits till nätet eller på kort tid kan anslutas till nätet och servicen kan aktiveras på begäran med en för slutanvändaren normal anslutningsavgift som inte innehåller extra eller exceptionella kostnader och inte får vara högre än den genomsnittliga anslutningsavgiften i Finland.

4 b §

Offentligt samråd

Transport- och kommunikationsverket ska för offentligt samråd offentliggöra uppgifter om planerade bredbandsprojekt på sin webbplats. Det offentliga samrådet ska pågå i minst 30 dagar.

Vid offentligt samråd ska teleföretag som är verksamma på marknaden beredas tillfälle att framföra sina synpunkter på projektet och lämna motiverade uppgifter enligt 4 a § om sina befintliga nät samt om sådana nät som de på ett trovärdigt sätt planerar att ta i bruk inom tre år från det att den planerade stödåtgärden offentliggjorts. De nät som teleföretagen uppger ska på ett tillförlitligt sätt kunna erbjuda dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund i målområdet.

Om Transport- och kommunikationsverket sätter en maximitidsfrist som är kortare eller längre än tre år för ibruktage av den infrastruktur som stöds, ska samma tidsfrist iakttas också vid bedömning av om de nät som avses i 2 mom. planeras på ett tillförlitligt sätt. Maximitidsfristen för ibruktage av nätet får dock inte vara kortare än två år.

9 §

Annat offentligt stöd

Sådan finansiering som beviljats stödmottagaren med stöd från den i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 avsedda InvestEU-fonden och de kostnader som finansieringen täcker beaktas inte vid beräkningen av det maximibelopp för offentligt stöd som avses i 1 mom. i denna paragraf, om finansieringen hör till de finansiella produkter som anges i avsnitt 16 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, sådan den lyder ändrad genom förordning (EU) nr 2021/1237.

10 §

Villkor för beviljande av stöd

För ett bredbandsprojekt kan det beviljas statligt stöd enligt denna lag endast om den sökande förbinder sig att

1) i minst tio år från det att den sista stödposten betalats ut tillhandahålla sådana med hjälp av stödet uppbyggda nät- och kommunikationstjänster som uppfyller vad som föreskrivs i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller tjänster som motsvarar dem och är förenliga med den lagen och sådana föreskrifter,

2) till skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor till andra teleföretag i sju år från det att den sista stödposten betalats ut överlåta nyttjanderätt till det kommunikationsnät, de nätelement

och den nätkapacitet som byggts med hjälp av stödet; överlåtelseskyldigheten gäller inte utrustning eller kapacitet som är i stödmottagarens egen användning eller behövs för stödmottagarens eget skäligen kommande behov,

3) i sju år från det att den sista stödposten har betalats ut, på sin webbplats offentliggöra leveransvillkor för tjänsten och andra uppgifter av betydelse med tanke på skyldigheten att överlåta nyttjanderätt på ett sådant sätt att villkoren och uppgifterna är lätta att upptäcka och få tillgång till.

Den tid som anges i 1 mom. 2 och 3 punkten gäller inte master, kabelkanaler eller annan fysisk infrastruktur som byggts med hjälp av stödet. Samma villkor i fråga om nyttjanderätt ska gälla för hela det nät som stöds, samt för de delar av nätet där befintliga infrastrukturer har använts.

Bevisbördan för att prissättningen är skälig och villkoren icke-diskriminerande ligger på stödmottagaren. Om samma egendom också berörs av skyldigheten att överlåta nyttjanderätt eller tillhandahålla samhällsomfattande tjänster enligt lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, tillämpas på prissättningen av överlåtelse av nyttjanderätt och på övriga villkor bestämmelserna i denna lag.

Kabelkanaler som byggs med hjälp av stödet ska byggas så att de är tillräckligt stora för minst tre nät och olika nättopologier.

Statligt stöd kan beviljas endast om beviljandet av stödet inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och marknadens funktion och Europeiska kommissionen inte motsätter sig beviljandet av stödet. Stöd kan beviljas endast för områden där det inte finns något nät som på ett tillförlitligt sätt kan tillhandahålla dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund, och där det inte på ett trovärdigt sätt har planerats att sådana nät ska tas i bruk på kommersiella villkor under de närmaste tre åren eller inom samma tidsperiod som det nät som beviljas understöd. Maximitidsfristen för ibruktage av nätet får dock inte vara kortare än två år.

Det projekt som beviljas understöd måste ge en betydande förbättring jämfört med befintliga nät eller med nät som på ett trovärdigt sätt planeras bli tagna i bruk inom tre år från offentliggörandet av den planerade stödåtgärden eller inom samma tidsfrist som det nät som beviljas understöd. Projektet ska innehålla betydande investeringar i passiv infrastruktur.

Stöd kan endast beviljas för projekt vars totala kostnader uppgår till högst 100 miljoner euro. Stöd kan inte beviljas företag som är i artikel 2.18 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget avsedda företag i svårigheter.

10 a §

Prissättningen av grossistprodukter

Priset för en i 10 § 1 mom. 2 punkten avsedd nyttjanderätt ska basera sig på något av följande jämförelsevärden:

1) de genomsnittliga offentliggjorda grossistpriser som förekommer i andra jämförbara, mer konkurrensutsatta områden i medlemsstaten eller unionen,

2) om i 1 punkten avsedda offentliggjorda priser saknas, de reglerade priser som Transport- och kommunikationsverket redan fastställt eller godkänt för de berörda marknaderna och tjänsterna,

3) om i 1 och 2 punkten avsedda offentliggjorda eller reglerade priser saknas, ska prissättningen överensstämma med den kostnadsorientering och metod som fastställts i enlighet med det sektorsspecifika regelverket.

12 §

Stödberättigande kostnader

Stödberättigande kostnader är kostnader

- 1) som har uppstått efter det att stödansökan blev anhängig,
- 2) som har uppstått av byggandet av ett kommunikationsnät som behövs för att tillhandahålla snabba bredbandsförbindelser,
- 3) som är nödvändiga för att inom ett projektområde tillhandahålla abonnemang på den plats där en användare är bosatt eller en socioekonomisk drivkraft är placerad.

I 1 mom. 3 punkten avsedda socioekonomiska drivkrafter är

- 1) sammanslutningar som kan skapa betydande socioekonomiska fördelar för medborgare, företag och lokalsamhällen inom sitt influensområde,
- 2) utpräglat digitaliserade företag.

Transport- och kommunikationsverket kan i sitt betalningsbeslut justera kostnaderna, om de kostnader som den sökande uppgett är oskäligt höga.

Stödberättigande kostnader är inte kostnader

- 1) för underhåll av kommunikationsnätet eller kostnader för hyra av delar av nätet,
- 2) som hänför sig till den del av accessnätet som finns på högst etthundra meters avstånd från den plats där användaren är bosatt eller placerad,
- 3) i områden som sträcker sig etthundra meter från en sådan anslutningspunkt där det kan tillhandahållas avancerade kommunikationstjänster.

Bestämmelser om minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka tekniska delar i kommunikationsnätet som anses vara stödberättigande samt föreskrifter om sättet för kalkylering av kostnader som omfattas av stödet

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana bredbandsprojekt för vilka Transport- och kommunikationsverket har meddelat ett stödbeslut före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 21 oktober 2021

Statsminister

Sanna Marin

Kommunikationsminister Timo Harakka

Lag

om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stöd för byggande av bredband (1262/2020) 4 § 2 mom.,
ändras lagens rubrik, 3 § 1 mom. 2 punkten, 4 § 3 mom. samt 10 och 12 §, och
fogas till lagen nya 4 a och 4 b §, till 9 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 10 a § som följer:

Gällande lydelse

Lag om stöd för byggande av bredband

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) snabb bredbandsförbindelse en förbindelse som kan erbjuda en avancerad anslutning av jämn kvalitet under normal högtrafik,

4 §

Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys

Transport- och kommunikationsverket bereder teleföretagen på marknaden tillfälle att informera om sina befintliga nät och om kommersiella investeringsprojekt som de planerat för de följande tre åren.

Vid uppgörandet av marknadsanalysen ska Transport- och kommunikationsverket beakta resultaten av den geografiska kartläggning och den prognos som avses i 51 a § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014).

(ny 4 a §)

Föreslagen lydelse

Lag om stöd för byggande av *fast* bredband

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) snabb bredbandsförbindelse en fast förbindelse som kan erbjuda en avancerad anslutning av jämn kvalitet under normal högtrafik,

4 §

Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys

(upphävs 2 mom.)

Vid uppgörandet av marknadsanalysen ska Transport- och kommunikationsverket beakta resultaten av den geografiska kartläggning och den prognos som avses i 51 a § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) och därtill göra en separat kartläggning i fråga om offentligt stöd, vilken ska uppfylla de krav som föreskrivs i 4 a § i denna lag.

4 a §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Kartläggning i fråga om offentligt stöd

Den i 4 § 3 mom. avsedda kartläggningen i fråga om offentligt stöd som används vid marknadsanalysen ska uppfylla följande krav:

1) i kartläggningen ska specificeras de geografiska målområden som det offentliga stödet är avsett att täcka och i den ska beaktas alla befintliga offentliga och privata nät som på ett tillförlitligt sätt kan tillhandahålla dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund,

2) kartläggningen ska

a) i fråga om fasta nät göras på adressnivå enligt de hushåll och lokaler som finns inom nätets täckningsområde,

b) i fråga om fasta trådlösa accessnät göras på adressnivå enligt de hushåll och lokaler som finns inom nätets täckningsområde eller enligt rutor på högst 100 x 100 meter.

De i 1 mom. 2 punkten avsedda hushållen och lokalerna anses befinna sig inom nätets täckningsområde om de redan har anslutits till nätet eller på kort tid kan anslutas till nätet och servicen kan aktiveras på begäran med en för slutanvändaren normal anslutningsavgift som inte innehåller extra eller exceptionella kostnader och inte får vara högre än den genomsnittliga anslutningsavgiften i Finland.

(ny 4 b §)

4 b §

Offentligt samråd

Transport- och kommunikationsverket ska för offentligt samråd offentliggöra uppgifter om planerade bredbandsprojekt på sin webbplats. Det offentliga samrådet ska pågå i minst 30 dagar.

Vid offentligt samråd ska teleföretag som är verksamma på marknaden beredas tillfälle att framföra sina synpunkter på projektet och lämna motiverade uppgifter enligt 4 a § om sina befintliga nät samt om sådana nät som de på ett trovärdigt sätt planerar att ta i bruk inom tre år från det att den planerade stödåtgärden offentliggjorts. De nät som teleföretagen uppger ska på ett tillförlitligt sätt kunna

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

erbjuda dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund i målområdet.

Om Transport- och kommunikationsverket sätter en maximitidsfrist som är kortare eller längre än tre år för ibruktage av den infrastruktur som stöds, ska samma tidsfrist iaktas också vid bedömning av om de nät som avses i 2 mom. planeras på ett tillförlitligt sätt. Maximitidsfristen för ibruktage av nätet får dock inte vara kortare än två år.

9 §

9 §

Annat offentligt stöd

Annat offentligt stöd

(ny 3 mom.)

Sådan finansiering som beviljats stödmottagaren med stöd från den i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 avsedda InvestEU-fonden och de kostnader som finansieringen täcker beaktas inte vid beräkningen av det maximibelopp för offentligt stöd som avses i 1 mom. i denna paragraf, om finansieringen hör till de finansiella produkter som anges i avsnitt 16 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, sådan den lyder ändrad genom förordning (EU) nr 2021/1237.

10 §

10 §

Villkor för beviljande av stöd

Villkor för beviljande av stöd

För ett bredbandsprojekt kan det beviljas statligt stöd enligt denna lag bara om den sökande förbinder sig att

1) i minst tio år från det att den sista stödposten betalats ut tillhandahålla sådana med hjälp av stödet uppbyggda nät- och kommunikationstjänster som uppfyller vad som föreskrivs i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller tjänster som motsvarar dem och är förenliga med den lagen och sådana föreskrifter,

För ett bredbandsprojekt kan det beviljas statligt stöd enligt denna lag endast om den sökande förbinder sig att

1) i minst tio år från det att den sista stödposten betalats ut tillhandahålla sådana med hjälp av stödet uppbyggda nät- och kommunikationstjänster som uppfyller vad som föreskrivs i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller tjänster som motsvarar dem och är förenliga med den lagen och sådana föreskrifter,

Gällande lydelse

2) till skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor till andra teleföretag i sju år från och med det att den sista stödposten betalats ut överlåta nyttjanderätt till det kommunikationsnät, de nätelement och den nätkapacitet som byggts med hjälp av stödet; överlåtelseskyldigheten gäller inte utrustning eller kapacitet som är i stödmottagarens egen användning eller behövs för stödmottagarens eget skäliga kommande behov,

3) i sju år från det att den sista stödposten har betalats ut, på sin webbplats offentliggöra leveransvillkor för tjänsten och andra uppgifter av betydelse med tanke på skyldigheten att överlåta nyttjanderätt på ett sådant sätt att villkoren och uppgifterna ska vara lätta att upptäcka och få tillgång till.

Tidsbegränsningen enligt 1 mom. 2 och 3 punkten gäller inte kabelkanaler och stolpar som omfattas av stödet.

Bevisbördan för att prissättningen är skälig och villkoren icke-diskriminerande ligger på stödmottagaren. Om samma egendom också berörs av skyldigheten att överlåta nyttjanderätt eller tillhandahålla samhällsomfattande tjänster enligt lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, tillämpas bestämmelserna i denna lag på prissättningen av överlåtelse av nyttjanderätt och övriga villkor.

Kabelkanaler som omfattas av stödet ska vara tillräckligt stora för att möjliggöra flera kabelnät och olika nättopologier.

Statligt stöd kan beviljas endast om stödet inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden och om Europeiska kommissionen inte motsätter sig beviljande av stödet. Stöd kan endast beviljas för områden där det saknas snabba bredbandsförbindelser och där sådana på sannolika grunder inte kommer att byggas på kommersiella villkor under de följande tre åren.

Föreslagen lydelse

2) till skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor till andra teleföretag i sju år från det att den sista stödposten betalats ut överlåta nyttjanderätt till det kommunikationsnät, de nätelement och den nätkapacitet som byggts med hjälp av stödet; överlåtelseskyldigheten gäller inte utrustning eller kapacitet som är i stödmottagarens egen användning eller behövs för stödmottagarens eget skäliga kommande behov,

3) i sju år från det att den sista stödposten har betalats ut, på sin webbplats offentliggöra leveransvillkor för tjänsten och andra uppgifter av betydelse med tanke på skyldigheten att överlåta nyttjanderätt på ett sådant sätt att villkoren och uppgifterna är lätta att upptäcka och få tillgång till.

Den tid som anges i 1 mom. 2 och 3 punkten gäller inte *master*, kabelkanaler eller annan fysisk infrastruktur som byggts med hjälp av stödet. Samma villkor i fråga om nyttjanderätt ska gälla för hela det nät som stöds, samt för de delar av nätet där befintliga infrastrukturer har använts.

Bevisbördan för att prissättningen är skälig och villkoren icke-diskriminerande ligger på stödmottagaren. Om samma egendom också berörs av skyldigheten att överlåta nyttjanderätt eller tillhandahålla samhällsomfattande tjänster enligt lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, tillämpas på prissättningen av överlåtelse av nyttjanderätt och på övriga villkor bestämmelserna i denna lag.

Kabelkanaler som byggs med hjälp av stödet ska byggas så att de är tillräckligt stora för minst tre nät och olika nättopologier.

Statligt stöd kan beviljas endast om beviljandet av stödet inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och *marknadens funktion* och Europeiska kommissionen inte motsätter sig beviljandet av stödet. Stöd kan beviljas endast för områden där det inte finns något nät som på ett tillförlitligt sätt kan tillhandahålla dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund, och där det inte på ett trovärdigt sätt har planerats att sådana nät ska tas i bruk på kommersiella villkor under de närmaste tre åren eller inom samma tidspe-

Gällande lydelse

(ny 6 mom.)

Stöd kan endast beviljas för projekt vars totala kostnader uppgår till högst 70 miljoner euro. Stöd kan inte beviljas ett företag som enligt artikel 2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget ska betraktas som företag i svårigheter.

(ny 10 a §)

Föreslagen lydelse

riod som det nät som beviljas understöd. Maximitidsfristen för ibruktagandet av nätet får dock inte vara kortare än två år.

Det projekt som beviljas understöd måste ge en betydande förbättring jämfört med befintliga nät eller med nät som på ett trovärdigt sätt planeras bli tagna i bruk inom tre år från offentliggörandet av den planerade stödåtgärden eller inom samma tidsfrist som det nät som beviljas understöd. Projektet ska innehålla betydande investeringar i passiv infrastruktur.

Stöd kan endast beviljas för projekt vars totala kostnader uppgår till högst 100 miljoner euro. Stöd kan inte beviljas företag som är i artikel 2.18 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget avsedda företag i svårigheter.

10 a §

Prissättningen av grossistprodukter

Priset för en i 10 § 1 mom. 2 punkten avsedd nyttjanderätt ska basera sig på något av följande jämförelsevärden:

1) de genomsnittliga offentliggjorda grossistpriser som förekommer i andra jämförbara, mer konkurrensutsatta områden i medlemsstaten eller unionen,

2) om i 1 punkten avsedda offentliggjorda priser saknas, de reglerade priser som Transport- och kommunikationsverket redan fastställt eller godkänt för de berörda marknaderna och tjänsterna,

3) om i 1 och 2 punkten avsedda offentliggjorda eller reglerade priser saknas, ska prissättningen överensstämma med den kostnadsorientering och metod som fastställts i enlighet med det sektorsspecifika regelverket.

12 §

Stödberättigande kostnader

Stödberättigande kostnader är
1) kostnader som har uppstått efter inlämnandet av stödansökan,

12 §

Stödberättigande kostnader

Stödberättigande kostnader är kostnader
1) som har uppstått efter det att stödansökan blev anhängig,

Gällande lydelse

2) kostnader som har uppstått av byggandet av ett kommunikationsnät som behövs för att tillhandahålla snabba bredbandsförbindelser,

3) kostnader som är nödvändiga för att inom ett projektområde tillhandahålla abonnemang på den plats där användaren är bosatt eller placerad.

(ny 2 mom.)

Transport- och kommunikationsverket kan i sitt betalningsbeslut korrigera kostnaderna, om de kostnader som den sökande uppgett är oskäligt höga.

Stödberättigande kostnader är inte

1) kostnader för underhåll av kommunikationsnätet eller för hyra av delar av nätet,

2) kostnader som hänför sig till den del av accessnätet som finns på högst etthundra meters avstånd från den plats där användaren är bosatt eller placerad, och

3) kostnader i områden som sträcker sig etthundra meter från en sådan anslutningspunkt där det kan tillhandahållas snabba bredbandsförbindelser.

Bestämmelser om minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka tekniska delar i kommunikationsnätet som anses vara stödberättigande samt föreskrifter om sättet för kalkylering av kostnader som omfattas av stödet.

Föreslagen lydelse

2) som har uppstått av byggandet av ett kommunikationsnät som behövs för att tillhandahålla snabba bredbandsförbindelser,

3) som är nödvändiga för att inom ett projektområde tillhandahålla abonnemang på den plats där en användare är bosatt eller *en socioekonomisk drivkraft är placerad.*

I 1 mom. 3 punkten avsedda socioekonomiska drivkrafter är

1) sammanslutningar som kan skapa betydande socioekonomiska fördelar för medborgare, företag och lokalsamhällen inom sitt influensområde,

2) utpräglad digitaliserade företag.

Transport- och kommunikationsverket kan i sitt betalningsbeslut justera kostnaderna, om de kostnader som den sökande uppgett är oskäligt höga.

Stödberättigande kostnader är inte *kostnader*

1) för underhåll av kommunikationsnätet eller kostnader för hyra av delar av nätet,

2) som hänför sig till den del av accessnätet som finns på högst etthundra meters avstånd från den plats där användaren är bosatt eller placerad,

3) i områden som sträcker sig etthundra meter från en sådan anslutningspunkt där det kan tillhandahållas avancerade kommunikationstjänster.

Bestämmelser om minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka tekniska delar i kommunikationsnätet som anses vara stödberättigande samt föreskrifter om sättet för kalkylering av kostnader som omfattas av stödet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana bredbandsprojekt för vilka Transport- och kommunikationsverket har meddelat ett stödbeslut före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Förordningsutkast

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om kommunens betalningsandel och minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse i bredbandsprojekt

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i förordningen om kommunens betalningsandel och minimihastigheten för snabba bredbandsförbindelser i bredbandsprojekt (203/2021) 2 § 1 mom. samt
upphävs 2 § 2 mom. som följer:

2 §

Minimihastighet för snabba bredbandsförbindelser

Minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse är 300 megabit per sekund i inkommande trafik och 100 megabit per sekund i utgående trafik.

Denna förordning träder i kraft den _____ 2022.

På sådana bredbandsprojekt för vilka Transport- och kommunikationsverket har meddelat ett stödbeslut innan denna förordning träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.